

מסורת הש"ס

א) ונבחים ז'ה. קדו. מנחות פג. חולין ז'. המורה סה. כריתות כג'; ט' צ"ק מ: ממורה סה. כסריות מה. ונבחים פה: א. חולין לח: צ"ק ט: כסריות יב. ת. מ. ד' כפ"א: וזאת..

תורה אור השלם

1. והעברת כל פטר רחם לידוה וכל פטר שגר בתוכו אשר יקרה לך והקרים לידוה: שמות יב יא

2. בן תעשה לשרך לצאנך שבעת ימים יקרה עם אמו ביום השמיני תתנו לה: שמות כב טט

3. דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אךם כי יקריב מבם קרבן לז' מן הבקרים מן הקרוב ומן הצאן מקריבם את קרבנם: וקרא או כ' 4. שור או כשב או עז כי יקלד וקרה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני ותקליה יקרה לקרבן אשה לז': ויקרא כב כו

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה (בעמוד הקדום) והימנין וכו' מהמלא כפ' טטלת העוף כ"ל וזכית דגם נמחק: ב) בא"ד אין מטמאין בגדים צנית הנלעשה וקמני לעולם העוף הנקרא כמנשה הטמלת פסולה ומנ המט כל שפסולו נקדש איתו מטמא בגדים אבות הבלעיה וה"ה דלא ירדו: ג) ד"ה סהה וכו' מטמאין בגדים אבות הבלעיה אלמא חשי:

מוסרף רש"י

אמרת. ומעלה. מרובה אני את אלו שהיה פסולין בקדש. משכחו לעזרה נפסלו בעזרה כהן. בהיותם הן קדושים. טעללים הן קדושים ולא חמצי אמן (נבחים צח. מנחות פג. תפורה יא.). והכני נקט לשון נפסלו (נבחים כו.). בהיותם כהן וזלעות קדשים קדושים נפקא לן כפי"ק דכסורות (ד'): מיהו לך. דלמינ רק קדשן אט' המזרות, אשר יחיו כן אט' הולדות (מנחות שם ובסוף נבחים יד. ויריות כב.), מן הבמה. מתקתם קדושים. ולא כולן (שם.) הרובע והרובע. ע"פ דם אחד או ע"פ כעללים, שלא נטקל. דפסול לגבי מונח (שם), את העגבר. שעשאו ע"ז והשתמחו לו (שם), מן הצאן. קרא כמיני חוקקאל וחס מן האלן קרבת מן הכשבים או מן העזים וכו', ודקשין מן האלן ולא כל האלן, וכן סוהו (בבברות שם.). את המוקצה. שהוקלה והופרש לזכרן. עגרות כוכבים (שם) שימחו להקריב לעז' (שם), הנוגח. שהמית את האדם ע"פ דם אחד או ע"פ כעלים ונפטרו מן הסקלה (שם), פרט לכלאים. בן תתן ומיטם, שפסול לקריב, ומיציאה דלו דרש ליה (חולין דח.). פורט לגדמה. עז שוליה ממזים כמזמה ונכה דומה לרמל (שם) וזו: שמו רמל והוא דומה לעז (בבברות ג.) דלמי דומה לכזיב ולא לאמ, טא מליז רמל דומה לעז (ב"ק שם).

אחר שריבה הכחצ ומיעט אמרם כו'. הואיל וכחצו אחד ריבה וכחצו אחד מיעט מעתה יש לך לילך אחר אומד הדעת: **מרנה אני אם אלו שהיה פסולין נקדש.** שלאחר שבאו לעזרה אירע פסולין: **מפטר רחם נפקא.** דלא קדש וכיון דחולין הוא למה לי למעוטי פשיטא חס עלה ירד: **מאמו אמו נפקא.** נמי דלא קדש דגמר מככור: **תרי קראי.** אמו אמו וזאת: **חד לזהמה דחולין ואוליד דרך דופן ואקדשי.** ושמעין מאמו אמו דלא קדש וחד לזהמה דקדשים דעל כרחק ולד היואל ממנה קדוש מאליו ואלטערין למעוטי מוזאח' דלע"ג דקדש חס עלה ירד הואיל ולא היה פסולו **נקדש: וקסבר ולרום קדשים כהויימן הן קדושין נראה צעני** דלא גרסי' ליה ופירוט משוצב הוא דכל שכן למאן דאמר משעת יצירה הן קדושים דהיינו כמעני אמו דלאלטערין למעוטי מוזאח: **הכי נמי מספכרל.** דכל הני פסולין דהכא צבהמות קדשים קאמר. ורוצע ונרצע כגון שהקדישין ולנצוף נרצעו. ומוקלא ונעבד נמי נקדשים קלים ואלינא דרבי יוסי הגלילי דאמר ממון צעלים הן ויכול לאוסרן והכי נמי מוקמינן צפרק צברל דנצחים (דף קד.). ואתנן ומחיר כשנתן לה עוצר צהמת קדשים קלים צאמתן וקסבר כהויימן הס קדושים ולא קודם לכן לפיכך איסור אמתן ומחיר חל עליהם וקדושה דממילא נמי חיילא עלייהו והרי הס קדושים. וכלאים וטרפה ויואל דופן נמי צולדות קדשים: **הכי נמי מספכרל.** דנקדשים קאי ותרי קראי אינטריכא ליה כדאמר מדקמני הרוצע והנרצע וקא ממעט להו מהאי קרא וכי מהכא נפקא מהתם נפקא: **מן הצהמה.** אדם כי יקריב מכס מן הצהמה ולא כל

צהמה להוציא את הרוצע והנרצע: **נוגח.** שהמית את האדם. והאי רוצע ונרצע ונוגח דקמני כגון על פי דם אחד או על פי הצעלים דמודה צנקס פטור הלכך להדיוט שרי ולגזזה אסור אצל ע"פ שני עדים צסקילה הוא ולהדיוט נמי אסור: **כלאים.** מן העז ומנ הכבש: **נדמה.** אכזי ואמו מן העז והוא כבש. וכיון דנפקי מהתם דלא קדש למה לי למעוטי מהכא דירדו הא חולין יניחו: **לצהמה דחולין.** ואקדשה: **המקשה ג' ימים.** צימי וצה ורמזה דס כל שלשה דרך רחם: **יואל ולד דרך דופן** הרי זו יולדת צוצ. כלומר וצה היא דכי מיהר רחמנא מוציה דס הקושי הני מילי צלידה מעלימתא אצל דרך דופן לאו לידה היא: **אין זו יולדת צוצ.** ור"ש לטעמיה דאמר [לעיל מ.] יואל דופן ולד מעליא הוא ומטהר את קישויו: **ודס היואל משס.** לקמן מפרש מאי קאמר: **ר"ש לטעמיה.** דאמר צמתניתין [שם] יושצין עליו ימי טומאה אפילו צלידה יצשתא וימי טהרה אלמא ולד הוא הלכך לענין קושי נמי ולד הוא ומטהר את קישויו: **אלא סיפא צמאי פליגי.** הא ליכא למימר דס היואל עמו דרך דופן יהיה טמא כדס הלידה דאס כן איפכא מצעני ליה רבי שמעון מטמא דאמר ולד הוא וחכמים מטהרים אלא ודאי אפי' לרבי שמעון לא הוי אלא כדס המכה והא דאמר רבי שמעון צמתניתין יושצין עליו ימי טומאה משום ולד קאמר ולא משום דס:

וצתנס לזונה צעודס צצטן והכי מוקי לה צפ' פרט חטאת (נבחים דף קד.) וכן פ"ה וא"ת דצשיליה תמורה (דף לג.) תנן אלו הן הנקצרים קדשים שהפילו וחולין שנשחטו צצורה ור"ש אומר חולין שנשחטו צצורה ישרפו משמע דלא פליג אקדשים שהפילו וכיון דצהוייתן הן קדושים אמאי יקצרו והלא אין קדושה חלה עליהו דמתנן פרק כילד מערימין (שם דף כד:) רשב"ג אומר ילדה טומטוס ואנדרוגיטוס אין קדושה חלה עלייהו וקאמר דקסבר דצהוייתן הן קדושים ואפילו קדושת דמים אין חלה עלייהו דאי חלה הא אמר צפרק אלו קדשים (שם דף ע:) מנו דנחתא קדושת דמים נחתא נמי קדושת הגוף ואס כן קדשים שהפילו דאסורים צהנאה לרבי שמעון אמאי ויש לומר דפליג גס ארישא אלא דלא נחת לפלוגי אלא צחולין שנשחטו צצורה תעד דהא חשיב התם נמי צצר צחלצ צבצורה ולרבי שמעון שרי צהנאה צפ"ק דכסורות (דף י.) א"ג י"ל דנפל קדושה חלה עליו טפי מטומטוס ואנדרוגיטוס וא"ל דמייירי כגון שהקדישן צפה כיון דסבר צהויטן הן קדושים היאך קדושה חלה על יואל דופן וכלאים דמ"ש טעומטוס ואנדרוגיטוס וי"ל דמייירי כגון שהקדישן צפה קודם שונלדו דלע"ג דאין קדושת אמן חלה עליהם קדושת פה חלה עליהם מיהו מתני' דכילד מערימין (תמורה דף כד:) משמע דאפילו נקדושת פה אין קדושה חלה ועוד דצשיליה פ"צ דתמורה (דף י.) קאמר אי אתה מואל אלא צולדות קדשים ואלינא דרבי יהודה ואמאי לא משכחת צהקדישו צפה ושמא י"ל דדווקא טעומטוס ואנדרוגיטוס אין קדושה חלה עליהם: **ורבנן** צעמיייהו. וא"ת אע"ג דלא מטמאי לידה מ"מ ליטור דס קישויה דאפי' צהפילה רוח פריך צפ"ק (לעיל דף ח:) שיהא קישויה טהור אע"ג דאין נותנין לה ימי טומאה וימי טהרה ויש לומר דהתם משום דצעי למימר דמיקרי לידה כדמיייתי קרא כמו ילדנו רוח אצל הכא מיעטיה קרא מדין ולד:

יוצא דופן פרק חמישי נדה

מא.

משמע צריס מעילה דמשום שחיטה לצדה שנעשה צהכשר לא חשיב פסולו צקדש אף לרבי שמעון דפריך רב יוסף לרבה מדתניא צפרק א) דס חטאת העוף צנצחים (דף טו:) וכולן אין מטמאין ב) צצית הצליעה וקמני לעיל עולת העוף שעשאה כמעשה החטאת ותנן התם (דף סח:) כל שפסולו צקדש אינו מטמא וה"ה דלא ירדו ומאי פריך הא התם מוכח צנצחים דעולת העוף שעשאה כמעשה חטאת היינו שהמייאי עשה למטה אצל המליקה היתה צמקומו אלא ודאי צרה דאמר ירדו אפילו שחט צצפון וקצל צדרוס דמשום שחיטה גרילא לא מקרי פסולו צקדש אף לרבי שמעון ומיהו יש לדחות דצשחט צצפון מודה רבה דלא ירדו ופריך ליה רב יוסף משום שהמייאי הוי כמו ששחיטה שממנא ומוציא דס מן העוף כמו שעושה צשחיטה ואע"פ שמלק למעלה כיון שמינא למטה הוי כשחט צדרוס: **ישהיה פסולין בקדש.** שאין פסולין יכול להיות עד אחר שהוקדש אצל רוצע ונרצע מצי להיות צערון חולין וקשה דאמיינן צנצחים פ' חטאת העוף (דף סח:) זל וסכין מטמאין א) אלמא חשיב אין פסולין צקדש אע"ג דלא שייכי עד לאחר שהוקדש ושמאל למטה הוי הוה מטמאין אי לאו דאית להו הכשר צמקוס אחר כדאמר התם ודוקין שצנין קאמר רבי עקיבא דאס עלו לא ירדו משום דכשר צעוף אלמא חשיב פסולו צקדוש אע"ג דיכול להיות קודם הקדש ונראה לפרש דהיכא דכיונא צו כשר צמקוס אחר קרי פסולו צקדש ושחט צצילה אית ליה הכשר צאצרים ופדדים ויואל דמה שכן כשר צאימורים ואימורים שכן כשר צצמה ונשפך דמה כיון שקצלה היתה צהכשר מיקריפסולו צקדשושון פסולו

צקדש היינו שאין כאן פסול גמור אלא נפסל צקדושוו וכן משמע דפריך התם מ"ש שמאל דאית ליה הכשר ציוס הכיפורים ולינה צאצרים ופדרין ולכך אין מטמאין דהוי פסולין צקדש: **הייינו דאיצטריך** תרי קראי. וא"ת וליצעי ג' קראי צכל הפסולין כמו צטרפה דחשיב הכא צהדייהו דצפרק קמא דמנחות (דף ו.) מנצריך צ' קראי צטרפה חד לנטרפה קודם הקדשה וחד לנטרפה לאחר הקדשה ואפילו הכי איצטריך הכא למעוטי מוזאח דאס עלמה מרד וה"ג צשאר פסולין ליצעי תרי קראי צלא קרא דזאת חד לקודם הקדש וחד לאחר הקדש דלא יעלו וקרא דזאת לירדו ויש לומר כיון דגלי לן קרא צטרפה ה"ה לשאר פסולים: **קסבר** ולדות קרשים כהוייתן הן קרושים. פרש"י דל"ג ליה דהא כ"ש מצעני אמן הן קדושים דלאצטריך למעוטי מוזאח ונראה דגרס ליה ולרצותא נקטיה דלע"ג דצהוייתן הן קדושים ולא קדם הקדשן לפסולין אצטריך קרא למעוטי כיון דהפסול לא צא תחלה אלא צצת אחת אצל לא מצי למגרס קסבר מצעני אמן הן קדושים דהא צצוף פרק דס שחיטה (כריתות דף כג:) קאמר דקסבר ר"ש צהוייתן הן קדושים וכן מוכח משמעמין דמוקי קרא דזאת לצהמת קדשים ואמתן ומחיר לא אשכחן אחר הקדש אפי' לרבי יוסי הגלילי דאמר קדשים קלים ממון הדיוט הוא דאמר צפרק מי שהיה טמא (פסחים דף ג.) לכל נדר פרט לנדרו שאין אמתן חל עלייהו ולא משכחת אלא צולדות קדשים וכמ"ד צהוייתן הן קדושים

עין משפט ונר מצוה

יא א ב ג ד מיי פ"ג מהל' איסורי מונח הלכה ו:
יב ה מיי טס הל'יד:
יג ו מיי טס הל'ס:
יד ז מיי פ"י מהל' איסורי צאה הל'ה סמג עשין רמנ:
טו ח מיי טס ופ"א מהל' משנע ומונח הלכה ט:

תוס' הרא"ש
שחייה פסולין בקדש. פרש"י לאחר שבאו לעזרה אירע פסולין. וקשה לפירושו דאי"כ רובע ונרצע בעזרה נמי הוה לן למימר אם עלו לא ירדו. וע"ק דבובאים פ' טטאת העוף חשיב ר' יוחנן מליקה ח' ודלא היתה פסולין בקדש ושמאל וליילה לא חשיב להו פסולין בקדש אי לאו דמשכח להו הכשירה במקום אחר כדאיתאן התם הליכך נראה לפרש דפסול שבא ע"י דבר ששקר במקום אחר ככיוצא בו קרי פסולו בקדש כלומר פסול זה קדוש וכשר במקום אחר: היינו דאיצטריך תרי קראי אחד לבהמת דחולין כו'. ותימה וליצעי ג' קראי בכל הני כמו טריפה דחשיבי הכא בהדיא שאר פסולין כדאשכחן בפ"ק דמנחות דמצריך תרי קראי לטריפה קודם הקדש וחד לטריפה לאחר הקדש ווא"ה איצטריך רבא למיעוטי מוזאח דאם עלתה תרד ובשאר פסולין נמיליביעי תלתא וקראי חד ליפסל קודם הקדש וחד ליפסל לאחר הקדש שלישי דאם עלו ירדו וי"ל דכיון דגלי רחמנא בטריפה ה"ה לכל דמיטריפה. תעד דמיטריפה דאיתו כעלמא דהא אבתי מצריך התם קרא לטריפה היכא דהיתה לה שעת הכושרו ומשמע התם דממשקה ישראל לא הוה שמינין אלא חיוב דלא הוה ליה שעת הכושר ובכל דוכתינ אייתי ממשקה ישראל אפי' על דבר שחייתו לו שעת הכושר בפ' כל האסורים גבי נעבד דקאמר מדאסר רחמנא נעבד גבי לגבות. ובפי' אלו עורבין גבי מוקצה ובפי' כל תבשר גבי אוהו ואת בנו ותלמודא לא נחת לפירושי הכא אלא תרי קראי דאייירי בהו בשמעינן וסמך אהא דילפינן מטרירה דאסורה אף להדיוט: חד לבהמת קדושים ואוליד דרך דופן ה"ה הוה מצי למינ' למקדיש וולד יוצא דרך דופן כדאיתא בספ"ב דתמורה ומאחר דאין קדושין מריבין מקדישין: אי אהא מוצא אלא במקדיש וולד יוצא דרך דופן וסבר וולדות קדשים כהוייתן הן קדושים. פרש"י דל"ג ופי' משובש הוא דכ"ש למ"ד במעי אמן הן קדושים ומעוטי צצירה איצטריך למעוטי מוזאח ונראה דגרס ליה שפיר וליבותא נקטיה אע"ג דקסבר כהוייתן הן קדושים איצטריך למעוטי כיון דלא קדם פסולין להקדישן אבל אי אפשר לומר במעי אמן הן קדושים דבהדיא מוכח פרק דס שחיטה דסבר ר' שמעון כהוייתן הם קדושים לההוא תנא דאמר לר' שמעון דאין איסור חל על איסור אפי' בקדשים דמוקי כל חלב בבולדות קדשים וקסבר כהוייתן הן קדושים והוי איסור בת אחת. והך שמעתא גופה. מוכח הכי דצריך לאוקומי הך פסולי בבחה דקדשים שלא קדם הפסול להקדש ואמתן ומחיר לא משכחת לה אלא כמ"ד כהוייתן הן קדושים ונתן לה ולר' קדושים באתנגה ואי במעי אמן קדושים לא משכחת לה שיהא (לא) אתנן ומחיר חל עליהן כדמוכח פ' בהרא דובחים וכן פרש"י. ותימה וכיון דקסבר כהוייתן הן קדושים היאך קדושה חל על יוצא דופן וכלאים הא משמע בפ' כיצר מערימין דטומטוס ואנדרוגיטוס אין קדושה חלה עליהן למ"ד כהוייתן הם קדושים וצריך לחלק בין טומטוס ואנדרוגיטוס ליצא דופן וכלאים משום דניכר פיסול בבופן:

א) צ"ל מליקת זר וסכין דמטמא בגדים אבות הבלעה והלא וכו'.